

Oponentský posudek na bakalářskou práci Lukáše Nachtigala Hledání hrdinů s Václavem Černým

Rozsahem se tato práce pohybuje na pomezí snesitelnosti, její obsah je nicméně velmi dobrý. Líbí se mi, když student riskuje vstup do subjektivního nazírání tématu, když se nezaštiťuje „bravurní metodikou“, líbí se mi, když má bakalářská práce punc originálu, byť sebeproblematictějšího.

Cílem práce je (viz úvod bakalářky): ... *poukázat na vysoce subjektivní a ve své podstatě tak i kontraproduktivní přístup literární kritiky a osvětlit jeho příčiny. Rozhodl jsem se zaměřit na jeden konkrétní titul, román Cizinec hledá byt od Egona Hostovského, podrobit jej podrobné analýze a následně prozkoumat stanovisko známého českého kritika Václava Černého.*

Pro pořádek: v textu jsem našel jen jeden „významný“ překlep a to na straně 12 hned ve druhé řádce: *K formální stránce bych také dodal zajímavý postřeh, kdy autor rád využívá závorek, jež mají dva různé účely.* V Nachtigalově textu jsem našel též jedno místo, které mi připadá klíčové a jeho význam odbytý – je na straně 22 a já cituji: *Do New Yorku jej přivedlo stipendium místní univerzity, které jej má zaopatřit v průběhu psaní jeho práce zabývající se krevním tlakem. Na radě míst Marek deklamuje, že o peníze mu nejde. Finančně je tedy zaopatřen, což na druhou stranu podtrhuje absurdnost jeho zoufalé situace při hledání bytu.* Podle mého soudu to více než absurdnost podtrhuje nelogičnost Hostovského textu, která snese ospravedlnění ve chvíli, kdy budeme v míře větší než malé akcentovat symboliku onoho hledání „bytu“, když připustíme, že se jedná spíše o hledání „vnitřního klidu a smíření se sebou samým“.

Kolega Nachtigal převypráví Hostovského podrobně a interpretuje ho – jak jinak – subjektivně: existuje přesně tolik interpretací této knihy, kolik lidí si ji přečetlo.

Objektivní zrcadlo této bakalářské práce by mohlo existovat pouze v případě, že její přílohou by byl kompletní Hostovského román. Protože tomu tak není, vstupuje Nachtigal na tenký led podezření (jistoty), že to které místo románu interpretuje (a chápe) jinak, než by si Hostovský přál či než měl Hostovský na mysli (či jinak, než by ho interpretoval např. Jan Sokol).

Jen si představte, kolik subjektivních mraků se na nás v této bakalářce (a při její obhajobě) valí. Subjektivní Hostovský a subjektivní Nachtigal kontra subjektivní Černý, což komentují subjektivní Češka a subjektivní Kašpar...

Kdybych pokračoval v tomto sofistickém tónu, nepochybně bych se dopustil řady sofistických bonmotů, jejichž cena by byla problematická, protože by byly – subjektivní. Proto chvátám k obecnému. Bakalářská práce Lukáše Nachtigala se mi líbí proto, že shodou okolností nad Hostovského románem a shodou okolností nad Černého kritikou tohoto románu otvírá téma, které je klíčové a kontroverzní od chvíle, kdy se kritika jakékoliv uměleckého činu stává elitní a vysokou hrou, kdy se ti, kteří nesvedou namalovat dobrý obraz, inscenovat dobře divadelní hru a napsat dobře byt jen drobnou povídku pasují na samosoudce a čím jedovatější jsou, tím větší je jejich cena (ať produktivní či kontraproduktivní) v byznysu s názvem Umění. Nevím, zda budu citovat přesně a dokonce už ani nevím, zda to byl opravdu Hemingway, kdo řekl: „Dobrý autor nepotřebuje kritiku a pokud ji potřebuje, není to dobrý autor...“

Můj poslední výstřel bude opět – jak jinak – subjektivní. Líbí se mi Nachtigalova snaha poprat se s tématem (proto navrhuji známku ne horší než 2), protože literární kritiku z celého srdce nesnáším, jelikož s lehkým srdcem parazituje na těžké práci.

V Praze 3. 6. 2010

Mgr. Jan Kašpar

